

"Vi har unikke muligheder for at tænke i det her lille og tætte samfund"

Fanøs nye borgmester Sofie Valbjørn vil se fremad efter en kaotisk proces og glæder sig til at afprøve nye, politiske tanker

Profilen

Det er sjældent, at en kommune ikke har et billede på lager af sin nye borgmester.

Men også på dette lille punkt, er Sofie Valbjørn et ubeskrevet blad.

Først forleden kom hendes foto på kommunens hjemmeside, og Fanøs nye førstedame er nu også selv ved at finde sig til rette i borgmesterstolen.

Her sidder Alternativets kandidat efter en kaotisk proces, der ikke bare gik over de landsdækkende medier, men også vil gå over i selv Fanøs farverige, politiske historie.

Efter en indledende konstituering med Kristine Kaas Krog som borgmester – støttet af Sofie Valbjørn i starten – stod hun pludselig selv med et alternativt flertal og borgmesterkæden – og greb muligheden.

Nu er Fanøs første kvindelige borgmester kommet i arbejdstøjet. Og vi møder hende morgenen efter det første byrådsmøde, hvor hun skulle styre klokken.

"Vi skal have tid til at finde hinanden stille og roligt, men det politiske arbejde skal ikke stå på standby – her skal vi være professionelle"

"Det var en blanding af, at det var fedt og dejligt, men samtidig også en lille smule... – ærefrygtindgydende bliver så højtravende – men jeg føler mig meget ydmyg i rollen," fortæller Sofie Valbjørn om sin officielle debut som borgmester.

"Det er meget sjældent, jeg er nervøs, men det var jeg faktisk i går. Jeg er vant til at stå foran store forsamlinger og lede et møde, så det kom også lidt bag på mig selv. Men selvfølgelig er det også noget med, at jeg har et byråd lige nu som er skrøbeligt, så jeg skal navigere i et rum, som er svært lige nu."

Hvordan vil du klinke skårene efter det kaotiske forløb?

"Jeg forsøger hele tiden virkelig at række ud og har

haft nogle møder med den anden fløj, hvor de også tilkendegiver, at nu skal vi videre. Min fornemmelse er egentlig, at der er god gensidig forståelse for, at vi skal i arbejdstøjet," lyder vurderingen.

"Og så er der noget, der handler om tid – tid til at finde hinanden stille og roligt og ikke tage skridtene for hurtigt. Jeg har også signaleret, at jeg vil lægge mig virkelig meget i selen for, at vi kan gøre det i en form, hvor alle kan føle sig tilpas, men vi skal også i gang. Det politiske arbejde skal ikke stå på standby – der skal vi være professionelle, og det vil jeg insistere på."

Professionelt forhold

Skal I så have jer en 'strategi-weekend' for hele byrådet for at få tøet tingene lidt op – med masser af rødvin og ingen referat...?

"Nej, det skal vi ikke – ikke lige nu. Vi giver det tid og holder os til de professionelle processer. Men vi har jo tradition for at sætte os med et glas rødvin efter mødet, og det gjorde vi også i går."

Hvordan er dit forhold til Kristine Kaas Krog?

"Kristine og jeg har ikke kendt hinanden før, så vi har heller ikke et fundament at bygge på. Det er klart, at nu er det en relation, som er stækket, så jeg tænker, at den er professionel, som det er nu. Kristine har meget tydeligt tilkendegivet, at hun gerne vil være professionel, og det er hun også," påpeger Sofie Valbjørn.

Har I haft en god snak – kvinde til kvinde?

"Nej, det har vi ikke."

Skal I have det?

"Det ved jeg ikke – jeg tror, vi starter med en professionel relation, og hvis der er andet, der skal vokse, så må det vokse derfra. Kristine er jo også et meget professionelt menneske, og

jeg tror ingen os behøver at skulle 'hygge-hygge' for at kunne arbejde sammen. Det er ikke nødvendigt. Selvom hun helt sikkert er såret og skuffet, går hun professionelt ind i det, og det har jeg stor respekt for."

Antropologisk studie

Som bachelor i antropologi og kandidat i socialvidenskab, kultur- og sprogstudier fra Københavns og Roskilde Universitet har Sofie Valbjørn måske også rent professionelt lidt at fordybe sig i fra den lokalpolitiske case.

Men også på det personlige plan beskriver hun sig selv som 'et relationsmenneske'.

"Jeg synes, det er helt vildt fascinerende og spændende, hvordan mennesker sammen skaber virkeligheder. Det er noget af det der kendetegner og driver mig som menneske og den måde, jeg møder mennesker på – både professionelt og privat," siger den 42-årige borgmester, der senest har arbejdet hos Esbjerg Kommune.

Her har hun bl.a. været med til at rydde op efter

'Esbjerg-sagen' på børneområdet og arbejdet med strategiudvikling og borgerinvolvering. Så hun kender den store nabo indefra, men ser også klare fordele ved en lille kommune.

Et varieret samfund

"Noget af det fascinerende ved at bo på Fanø er i virkeligheden, at vi er sammen med mennesker fra alle mulige erhverv og samfundslag. Der er ikke de her segmenter som i de større byer – f.eks. hvis man bor i Hjørring eller Kvaglund, og har et segment, der ligner

én selv. Min omgangskreds her på Fanø er f.eks. meget blandet og består af alle slags mennesker, som jeg er meget forskellig fra både aldersmæssigt, politisk og erhvervmæssigt. Den blanding er fantastisk – det er godt for os som mennesker, og det er godt for os som samfund. Og jeg tror, at det i virkeligheden er med til at skabe det DNA, der gør, at Fanø er Fanø."

Hun er født på Grønland, men flyttede med familien til Fanø som femårig, og på en meget nutidig måde har hun også fået det udsyn

"Det ligger mig meget på sinde, at vi bliver bedre til at beskytte vores naturværdier her på Fanø"

nyt

Fem flabede til 'Valgbjørn'

Krydsforhør

Når det nu blev Alternativet (liste Å), der tog borgmesterposten efter det her kaotiske forløb – kan vi så kalde dig Plan Å?
 "Sådan er livet vel. Uforudsigeligt!"

Skal vi have kødfri dage på Fanø nu?

"Nej. Jeg er ikke fanatiker - livet skal leves, men vi må godt tænke os om."

Bliver du en marionet-borgmester?

"Nej, det ved Gud jeg ikke gør! Jeg kan så fint tale for mig selv, og det tror jeg alle – også i min egen gruppe – forventer af mig."

Hvordan får du seks mandater til at blive bredere end seks mandater...?

"Jamen - teknisk set er det jo ikke mere. Men jeg har det alligevel fint med, at jeg har fået en politisk bredde hele vejen fra Venstre over til Miljølisten i mit flertal."

Hurtigt – fuldfor sætningen: En aftale er en ?

"En aftale er som udgangspunkt en aftale, men vi skal også indrømme, når vi tager fejl eller agere på, når vi bliver klogere."

mod verden, der historisk har præget folk på øen. Barndomshjemmet havde mange udvekslingsstudenter boende fra hele verden, og det har præget hende som menneske.

Nysgerrig på verden

"I kombination med, at vi var her i vores lille trygge andedam har det nok gjort mig nysgerrig på verden – jeg var meget tidligt helt hooket på, at jeg selv ville af sted på udveksling," husker Sofie Valbjørn om sin barndom. Og sådan blev det.

"En skelsættende periode i mit liv var det år, jeg var i Mexico som udvekslingsstudent. Jeg var kun 16 år og det kulturmøde og det at blive sat ind i en kulturel kontekst, der var SÅ forskellig fra det, jeg var vokset op i, har gjort et meget stort indtryk på mig."

Opholdet i Mexico førte også til nogle internationale veninder, som hun stadig holder tæt kontakt med. En af dem førte hende til byen Hasselt i Belgien. Her arbejdede hun på en italiensk restaurant, og det samme gjorde belgieren Olivier, der nu er hendes mand og far til deres tre børn på 6, 12 og 15 år.

De flyttede sammen til Gentofte og siden til Helsingør gennem 12 år, inden familien rykkede tilbage til Fanø i 2013.

Naturen trak på Fanø

Både hendes søster og bror var flyttet samme vej fra København, og vestkysten trak i både Sofie og Olivier, der begge er naturmennesker. Et nykogt gevir på køkkenbordet vidner om, at manden ramte plet på kronryrjagten forleden, og det samme gjorde beslutningen om Fanø.

Lejeboligen blev hurtigt skiftet ud med huset på Døgarsvej i Nordby, som blev sat i stand, og fremtidsplanerne fik også en finpudsning.

Sofie Valbjørn på sin yndlingsplads i hjemmet, når der skal læses bilag, mens Nemo bevarer roen.

"Olivier er uddannet kok og tjener og har arbejdet på Michelin-restauranter i mange år. Så vi drømte egentlig om, at vi skulle starte noget sammen herovre, men ret hurtigt fik han job på Sønderho Kro som restaurantchef og blev afklaret med, at den slags restaurant, han drømte om, ville blive svær at realisere herovre. Det skulle ikke nødvendigvis være en Michelin, men her er man nok nødt til at være lidt mere fleksibel og bred."

Manden læser master

Så Olivier skiftede spor til den akademiske verden og begyndte at studere. Nu er han i gang med en Master of Science – der svarer til kandidat – i biologi indenfor naturforvaltning og lige for tiden af sted 12 uger til Oxford.

Familien hjælper til, når der skal passes børn under de mange gøremål for den nye borgmester, hvis fritidsinteresser tæller bl.a. haven, yoga og naturligt nok god mad og vin, hvor Olivier naturligt nok er god til at forkæle hende.

Men lige nu er det nok at sætte sig ind i som borgmester – den allerførste af slagsen for Alternativet.

Hvordan har du det med, at mange mennesker betragter det som et 'spøg og skæmtparti' for 'storbytosser'?

"Det synes jeg faktisk er rigtig ærgerligt. Jeg kan jo godt se, hvad det kommer af, og der har jo også været nogle trælse sager, som alle er megatrætte af. Men jeg synes, Alternativet egentlig indeholder så meget politisk seriøsitet, så det er ærgerligt, når formen

står i vejen for det politiske indhold," lyder forsvaret fra Valbjørn, der kom ind i politik via den lokale Miljøforening, der opstiller kandidater til Miljølisten.

Sofie Valbjørn afviser at tale om den kaotiske konstituering, men uddyber gerne sine ambitioner for Fanø i fremtiden.

"Det ligger mig på sinde, at vi bliver endnu skarpere til at sikre vores naturværdier herovre. Vi skal blive meget dygtigere til at ud-

"Måske kunne vi strukturere arbejdet på en anden måde i stedet for 7,5 time derudad – vi kan godt være modige og tænke i nye baner"

lede mindre CO2 og genanvende meget mere," siger hun, velvidende, at hun sidder på kun ét mandat og ingen pladser i udvalgene.

Flere eksperimenter

Det nye § 17 stk. 4-udvalg (se næste side) skal arbejde med en ny energiplan i en større sammenhæng. Og så har hun talt om Fanø som 'det perfekte sted at eksperimentere med Alternativets visioner'.

Hvad er det for nogle eksperimenter, Fanø skal opleve?

"Det er jo ikke andre eksperimenter, end når andre laver projekter – det er ikke noget farligt, men bl.a. noget med borgerinvolvering. På Fanø har vi den bedst uddannede befolkning i landet plus mange ældre med stor livserfaring. Her er virkelig meget viden og mange kompetencer at hente, som det ville være tosset ikke at benytte sig af," påpeger hun.

"Og så har jeg derudover nogle ideer, som jeg synes kunne være relevante at prøve af på Fanø – nye måder at arbejde på. Alternativet har jo f. eks. en vision om 30 timers arbejdsuge, og i nogle typer arbejde kunne det være noget med at strukturere arbejdet på en anden måde. I stedet for 7,5 time derudad kunne man måske arbejde mere effektivt og organisere arbejdet på en anden måde?"

Vi kan godt på Fanø være modige og prøve at tænke i nye baner".

Olivier kommer ind i stuen og minder om, at Sofie har arbejdet en hel del i det private erhvervsliv inden studiet. Så hun kender skam den virkelige verden, lyder mandens pointe. Og virkeligheden på en lille ø giver gode rammer for at gå nye veje, mener hun selv. "Fordi vi er så lille et samfund, har vi nogle unikke muligheder for, at vi kan arbejde på nye måder – vi har så kort en vej mellem politikere og borgere," siger Sofie Valbjørn, der generelt ser lyst på Fanøs fremtid.

"Vi har en fantastisk ø og en fantastisk kommune med alle muligheder for en stærk fremtid. Vi har naturen, kapacitet i vores befolkning, en stærk kultur og socioøkonomisk en stærk økonomi – vi bor jo i et smørhul! Vi er så privilegerede, så det er bare om at gribe mulighederne og udvikle dem."

Tekst og foto: Kurt Henriksen

